

NORGES HØYESTERETT

Den 19. oktober 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bull, Arntzen og Høgetveit Berg i

HR-2023-1986-U, (sak nr. 23-141219STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Monica Behn Jacobsen)

B (advokat Vidar Lind Iversen)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens fellende dom i sak om kroppsskade.
- (2) A, født 00.00.1996, og B, født 00.00.1982, ble 8. september 2022 tiltalt for kroppsskade, jf. straffeloven § 273. Også en tredjeperson, C, var omfattet av tiltalen. Grunnlaget for tiltalen ble angitt slik:

«Lørdag 18. september 2021 ca. kl. 21.55 i --- 00 i Oslo slo og sparket de D gjentatte ganger, slik at han fikk tre ribbeinsbrudd, punktering av lungen, kutt over venstre øyebryn og bloduttredelse bak vestre øre.»
- (3) Oslo tingrett avsa 24. januar 2023 dom der alle tre ble frifunnet for både straffekravet og krav om erstatning og oppreisning.
- (4) Påtalemyndigheten anket bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for alle de tre tiltalte. Fornærmede begjærte ny behandling av det sivile kravet.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 8. august 2023 dom med slik domsslutning:
 - «1. C, født 00.00.1977, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273 til fengsel i 9 – ni – måneder. Varetektsfradraget er 11 – elleve – dager, jf. straffeloven § 83.
 2. B, født 00.00.1982, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273 til fengsel i 10 – ti – måneder som fellesdom med den resterende del av Oslo tingretts dom 5. november 2020, jf. straffeloven § 82 andre ledd og § 79 første ledd. Varetektsfradraget er 18 – atten – dager, jf. straffeloven § 83.

3. A, født 00.00.1996, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273 til fengsel i 10 – ti – måneder, jf. straffeloven § 79 første ledd. Varetektsfradraget er 12 – tolv dager, jf. straffeloven § 83.
 4. C, B og A dømmes til som solidarisk ansvarlige å betale oppreisning til D med 70 000 – syttitusen – kroner innen to uker fra dommens forkynnelse med tillegg av lovens rente fra forfall til betaling skjer.
 5. C, B og A dømmes til som solidarisk ansvarlige å betale erstatning til D med 9 274 – nitusentohunderogsyttifire – kroner innen to uker fra dommens forkynnelse med tillegg av lovens rente fra forfall til betaling skjer.»
- (6) A har anket dommen til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Domspremissene anføres ikke å være i tråd med kravene etter straffeprosessloven § 40. Det er anført fire konkrete forhold i bevisbildet som lagmannsretten enten burde ha kommentert, eller har vurdert feil. Det er endelig anført at lagmannsretten ikke har gjort en tilstrekkelig individuell vurdering av de tvilsmomentene som kun omhandler A.
- (7) Også B har anket dommen til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen, og det anføres at domsgrunnene under bevisvurderingen er mangelfulle. Det er særlig anført at lagmannsretten ikke i tilstrekkelig grad har drøftet svakhetene ved vitnet Es forklaring. Videre er det ikke foretatt en tilstrekkelig individuell vurdering av om B er skyldig. Det er endelig anført at lagmannsretten ikke har drøftet om B på grunn av rehabilitering burde vært idømt samfunnsstraff.
- (8) C har ikke anket dommen.
- (9) *Påtalemyndigheten* har inngitt tilsvaer, der det anføres at lagmannsrettens domsgrunner er tilstrekkelige. Det anføres derfor at ankene bør nektes fremmet.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A og B ble frifunnet i tingretten og domfelt i lagmannsretten. De har derfor ankerett til Høyesterett. Ankene kan da nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at ankene ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Nektelsesbeslutningen skal i tilfelle begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (11) Begge ankene retter seg mot lagmannsrettens domsgrunner. Straffeprosessloven § 40 fjerde ledd bestemmer at domsgrunnene skal «angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering». Om dette uttales det i Rt-2011-1 avsnitt 11:
- «I dette ligger blant annet at det må fremgå hvorfor et bestemt bevisresultat legges til grunn, jf. Rt-2009-1439 avsnitt 28. I følge forarbeidene til straffeprosessloven tok man ikke sikte på en omfattende eller detaljert begrunnelse. Retten skal først og fremst redegjøre for de springende punkter ved bevisbedømmelsen, og kort angi hva som har vært avgjørende, jf. Ot.prp.nr.78 (1992–1993) side 77-78.»
- (12) Når de tiltalte er frifunnet i tingretten og domfelt i lagmannsretten, som i dette tilfellet, må det dessuten gjøres nærmere rede for bevisvurderingen på de punktene hvor lagmannsretten har konkludert annerledes enn tingretten. Samtidig leder ikke enhver mangel ved begrunnelsen til opphevelse; først når sentrale punkter i bevisvurderingen blir stående uforklart må det bli resultatet, se HR-2018-2109-U avsnitt 12 og 13 og HR-2021-528-U med videre henvisninger.

- (13) Spørsmålet er altså om ankene klart ikke kan føre frem.
- (14) Tingretten la til grunn at fornærmede ble påført skader som gjengitt i tiltalebeslutningen, mens de tre tiltalte var hjemme i leiligheten hans på angitt tidspunkt. Frifinnelsene er begrunnet med at de tre tiltalte, fornærmede D og vitnene F, fornærmedes nabo, og E, fornærmedes daværende samboer, avga «svært ulike forklaringer». Tingretten la i denne forbindelse særlig vekt på at det var svakheter ved forklaringen til E, som var den eneste som forklarte å ha sett at alle de tre tiltalte utøvde vold mot D mens han lå nede på gulvet. På denne bakgrunn mente tingretten at det ikke forelå noe «sikkert hendelsesforløp» som kunne legges til grunn for å dømme noen av de tiltalte.
- (15) Lagmannsretten gjennomgår de involvertes forklaringer, og foretar deretter en samlet bevisvurdering. I denne vurderingen er det særlig lagt vekt på fornærmede Ds og vitnet Es forklaringer. Lagmannsretten begrunner hvorfor deres forklaringer legges til grunn. Når det gjelder fornærmede D, fastholdt han sin forklaring til politiet både i tingretten og lagmannsretten. Forklaringen stemmer dessuten med funnet av blodspor i leiligheten. Es forklaring under ankeforhandlingen samsvarte med det som fremkom gjennom avspilling av hennes oppringning til AMK-sentralen umiddelbart etter hendelsen, og med det hun sa til politiet som kom til stedet rundt en halv time senere. I motsetning til tingretten mente lagmannsretten at E, som gikk på metadon, ikke var beruset, eventuelt var påvirket i så liten grad at det ikke virket inn på troverdigheten av hennes forklaring, da politiet ankom stedet. De tre tiltalte og vitnet F forklarte at fornærmede trakk kniv, men de tre som beskrev kniven, ga ulike forklaringer om typen kniv; kastekniv, turkniv og lommekniv. En politibetjent forklarte at det ikke ble beslaglagt noen kniv på stedet.
- (16) Etter en samlet vurdering av bevisene i saken, var lagmannsretten ikke i tvil om at alle de tre tiltalte sparket D etter at han var slått ned og lå på ryggen i gangen. Noe grunnlag for nødrett fant lagmannsretten ikke.
- (17) Ankeutvalget kan ikke se at det foreligger saksbehandlingsfeil hva gjelder lagmannsrettens domsgrunner. Lagmannsretten har foretatt en grundig og bred bevisvurdering, som viser hvorfor den vurderte bevisene – herunder Es forklaring – annerledes enn tingretten. Det er ikke noe ved lagmannsrettens domsgrunner som innebærer at domfellelsene blir stående uforklart.
- (18) Ankeutvalget vil så knytte noen merknader til de konkrete manglene ved domsgrunnene som fremheves i støtteskrivene.
- (19) Både As forsvarer og Bs forsvarer fremhever at lagmannsretten ikke gikk inn på Es forklaring for lagmannsretten om at de tre tiltalte stod i ring rundt D og sparket. Skadene som er påvist er kun på Ds venstre side. Etter utvalgets syn er vitnets forklaring om de tiltaltes plassering av mindre betydning. Det avgjørende er at E holdt fast ved sin forklaring om at de tre tiltalte sparket D etter at han var slått ned og lå på ryggen i gangen. Som lagmannsretten peker på, samsvarer den beskrevne voldsutøvelsen med skademekanismen beskrevet i den rettsmedisinske erklæringen.
- (20) As forsvarer fremhever også at lagmannsretten ikke gikk inn på at E i første politiavhør beskrev tre gjerningspersoner i alderen 40 til 45 år. De to øvrige tiltalte og vitnet F var i denne alderen, mens A var 25 år. Utvalget anser også Es forklaring om voldsutøvernes antatte alder

for å være av underordnet betydning. Det er ingen spor verken i tingrettens eller lagmannsrettens dom om at F, og ikke A, var en av de tre voldsutøverne.

- (21) As forsvarer fremhever videre at lagmannsretten ikke kommenterte As forklaring om at han forlot leiligheten før de andre, og før fornærmede ble påført skader. Utvalget peker på at det ikke fremgår av lagmannsrettens gjengivelse av As forklaring at han forlot leiligheten før de andre tiltalte. Han forklarte tvert imot at de tre tiltalte dro videre fra leiligheten og spiste pizza. I tingrettens gjengivelse av nabo Gs forklaring, fremgår det at vitnet så tre menn forlate leiligheten.
- (22) Både As forsvarer og Bs forsvarer har anført at lagmannsretten feilvurderte bevisene knyttet til at D skal ha hatt en kniv under hendelsen. Utvalget peker på at disse anførselene retter seg mot selve bevisvurderingen, og ikke mot domsgrunnene. Bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet kan ikke prøves ved anke til Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 306 andre ledd.
- (23) Ankeutvalget mener videre at lagmannsretten har gitt en tilstrekkelig begrunnelse for domfellelsen av A og B enkeltvis. Utvalget bemerker i denne sammenheng at det ikke er noe krav om at alle detaljer i bevisbildet er kommentert.
- (24) Etter dette kan utvalget ikke se at det er mangler ved lagmannsrettens domsgrunner knyttet til domfellelsen av A og B.
- (25) Bs forsvarer har endelig anført at lagmannsretten ikke i tilstrekkelig grad har drøftet om Bs rehabiliteringssituasjon burde gitt grunnlag for samfunnsstraff. Etter utvalgets syn kan anførselen klart ikke føre frem. Lagmannsretten har uttrykkelig vurdert om Bs livssituasjon gir grunnlag for å idømme samfunnsstraff, men har kommet til at det ikke er tilfellet. Det er særlig sett hen til at overtredelsen han nå er domfelt for, ble begått i gjennomføringstiden for samfunnsstraff som var idømt i en tidligere dom.
- (26) Det er på denne bakgrunn klart at ankene over lagmannsrettens saksbehandling ikke kan føre frem.
- (27) Ankeutvalget bemerker for øvrig at saken ikke reiser spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller at det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og andre punktum. Ankene blir derfor nektet fremmet.
- (28) Beslutningen er enstemmig.

S L U T N I N G

Ankene nektes fremmet.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)